

להרוות צמאון נפשות
יעראל מנהר היוצא
מעדן נחל נובע מקור
חכמה

אור תורת רביה"ק מוהר"ן מברסלב ז"ע

והחיה נרדמים

להחיות נפשות שוקקות לעבודתו יתברך שמו // ברוך לב

ניצוץ קרבה בליל איכה וקנינות

על כן אוהיל לו. נחפשה דרכינו ונחקרה ונשובה עד ה'. נשא לכבנו אל כפים אל אל בשמים. גדולה תשובה שמקרכת את האדם לשכינה... אמר היה זה שנאי לפני המקום, משוקץ ומרוחק ותועבה, והיום הוא אוהב ונחמד קרוב וידיד... שבלשון שהקב"ה מרחיק החושים, בה מקרב את השבים... שנאמר וְהָיָה בְּמָקוֹם אֲשֶׁר יֹאמַר לָהֶם לֹא עָמִי אַתֶּם, יֹאמַר לָהֶם בְּנֵי אֱלֹהִים (רמב"ם פ"ז מהל' תשובה).

בין שכר – נאורת הנפש האלוהית עוז וגבורה, לחלות פני בעלה בעיצומו של יום חורבן ביתם, להזכירו אהבה קדומה ואף לבקש ברורה: "קראתי שמך ה' מבור תחיתות. קולי שמעת, אל תעלם אונך, לרחותי לשועתי. קרבת ביום אקראך, אמרת אל תירא. תשיב להם גמול ה' כמעשה ידיהם. תתן להם מגנת לב. תרדף באף ותשמידם מתחת שמי ה'".

שכבר למדנו כי אין לך בכייה שתכליתה היא צער ואבלות לשם עצמם, על מנת להתפלל בעפרם ולהישאר בהם, אלא עיקרה נועד עבור הולדת תשובה חדשה אל השי"ת. "שזה עקר תכלית אמירת הקנינות – שכלם כלולים במגלת איכה שאמר: וְרָמְיָה הִנְבִּיא בְרוּחַ הַקֹּדֶשׁ – שְׁמָסִים בְּסוּף, הָשִׁיבֵנו ה' אֱלֹהֵינוּ וְנִשְׁוֹבָה" (עלת מכתב פ"ה).

חורבן הבית הוא הריסות רוח איש מישאל, בכל מקום ומצב שהוא. כלליות אבלות עמנו, מתמוגגת כאחת עם האבל הפרטי על חורבני הנפש ומשברי החיים.

"שעל ידי אמירת תקון חצות יכולין לפרש שיחתו את כל אשר עם לבבו כמו על ידי התבודדות. כי מסתמא אין אומרים חצות על העבר, ועקר אמירת חצות הוא על מה שנעשה עכשיו עם האדם, וכשיאמר חצות בבחינה זו, יכולין למצא כל אשר עם לבבו בתוך אמירת חצות" (ליקו"מ קא).

בכל קינה ואיכה על צרת הכלל, תמצא אותה אנחה פרטית שרביה"ק דיבר בה גדולות, באמרו (ליקו"מ ח) "קרי גנוחי ונה (שקורין קרעבין) מאיש ישראלי, כי הוא שלמות החסרונות".

והפליא להללה על בוחה הגדול לנתק ייחודי מן הטומאה אל הקדושה:

"מי שמתאנח ונה על עברות שבידו ורוצה לשוב בתשובה, איז באנחה זו הוא נגוע ונאסף מן הרע שהיה בידו... ונדבק אל הקדושה... על כן טוב להרגיל את עצמו להתאנח על מעשיו שאינם טובים, ולכסף ולהשתוקק בתקף אנחתו לשוב להשם יתברך – כי על ידי אנחה זאת נפסק מחבל דטמאה, ונתקשר בחבל דקדושה" (ליקו"מ קט).

וכה סיים מוהר"ל את אחת מאגרותיו אל בנו, בעוצם צורה וצוקה: "דברי אביך הנאנח והנדיבה ומדבר בשברות לב מאד, ואף על פי כן אני מחיה עצמי באמת להתחזק ולהתאמץ ולקוות לישועת ה' מהרה".

החיים שבין יהודי לקונו, עד לתיקון השלם, מורכבים מחוץ ונחמ' הבאים כאחת, או בזה אחר זה. גם בשיא גלות ואפילה, נשורת בת קול רחוקה של גאולה מתקרבת.

אמנם יש רגעים כה קשים שהאדם קבור ודומם תחתיהם עד כי אפילו אינו פוצה קול להתאנח, קו' לדבר מילה מותר מצולות מעמקיהם. כביכול נעשו הוא והקושי למציאות אחת. אך כאשר תתעורר אנחה ותקום לפרוץ את הר המורורים ולהפקיע החוצה גניחה יהודית או פירור מר של דיבור – בחינת קינות ואיכה – אזי תתנוצץ לפתע מרחוק נקודה דנחמא.

"כשאדם מתבודד ומפרש שיחתו וצערו לפני השם יתברך, ומתעורר ומתחרט על גדל הפגמים שעשה, אזי גם השכינה כנגדו מפרשת לפניו שיחתה וצערה ומנחמת אותו... שתבקש תחבולות לתקן כל הפגמים" (ליקו"מ רנט).

וכמה תקוה ורחמים שואב יהודי רצון, דייקא מתוך רסיסי דיבוריו אל ה' בעומק מנהרות מחשבו. הרי זה הוא הניצוץ המרחם והמנחם של פרק ג' דמגילת איכה המופיע עלינו בתוך רגעים קודרים של ליל תשעה באב, בעודנו מוטחים ארצה אל ריחוק בושה וכלימה שאין למעלה מהם.

לאחר שהושמעו בשפל קול, שני פרקים ראשונים של איכה, בהם עלתה חרפתנו האימה על שפתיים חרות, והוזכרו ברוח נכאה הביזיון והחנימה השפוכה בגירושינו מהיכלנו – נולדות פתאום מילים מעולם אחר. מילים של פרק ג' העצרות את העולמות ומשקישות את המקטרגים.

והפרק הזה מזהיר פמליות מעלה ומטה, כי הדיבורים הנוראים הנשמעים כאן הלילה, במעבה האפלוליות שבבתי הכנסת ובנפשויהם – הם שברי סודות אישיים ורזים נרמזים בין רעיה לדודה. בין אב שהגלה את בניו לבנים שגלו מעל שולחן אביהם. אי לור שיהיו להתקרב ביניהם.

לא חלפו רגעים רבים מאז הלחישה הגוססת שעל סף יאוש וְאָמַר אֲבָד נַחֲשִׁי וְתוֹחַלְתִּי מַה – ובבת אחת פורצים משמי השמים נהרות אדירים של רחמים עליונים, אהבת עולם אהבה רבה המקלקלת את השורה ובוקעת את כל המחסומים:

"חסדי ה' כי לא תמנו כי לא כלו רחמינו. חדשים לבקרים רבה אמונתך. טוב ה' לקונו לנפש תדרשנו. כי לא יונח לעולם ה'. כי אם הונה – ורחם קרב חסדיו".

מהיכן באים עכשיו חיוזקים כאלה – שלא ממין הענין והזמן – אם לא מרחמנותו של אבא, המרצה את בנו יקירו ויחידו אוהבו וכופל עליו חמלתו בתוך כדי שנאלץ להכרות רחל.

וכמו הד חזר, מתנשאים ועולים מלמטה למעלה גלי תשובה וחרטה והתקרבות ישראל: "את אשיב אל לבי על כן אוהיל. חלקי ה' אמרה נפשי

סוד מתפרץ בפרק שלישי של איכה

ימי התחלה של קרבת אלקים!

תקונו ועליתו בבחי' ירידה תכלית העליה...

עליה מתכלית הירידה לתכלית העליה

ורביה'ק מסביר: 'פי איה מקום כבוד' זה בחינת הכבוד עליון של המאמר העליון. דהיינו המאמר סתום בראשית כלל שמשם נמשך חיות למקומות האלו, נמצא כשנבקש ומחפש 'איה מקום כבוד', בזה בעצמו הוא חוזר ועולה אל הכבוד העליון, שהוא בחינת 'איה' שנגדל הסתרתו והעלמו הוא מחיה מקומות, ועכשו ע'י שהוא נפל לשם, ואזי מבקש 'איה' מקום כבוד, ובה חוזר ומדבר עצמו לשם, ומחיה את נפילתו, ועולה בתכלית העליה...

וננסה לצמצם ולהבין: כשביט מקדשנו היה בתפארתו על מכונו היו כולם מקבלים חיות משם - שהרי שם היה שורה כבודו ית' - שם הושתת העולם עם שורש הכבוד, אמנם כאשר הגרוע מכל קרה 'שביט מקדשנו ותפארתנו - היה לשריפת אש, וכל מחמדנו היה לחרבה'... וכן 'כל אחד עם הדרך' שלו הבית (המוחין) שלו... כי עקר מה שבוכין עכשו על הדרך הוא על מה שנעשה עכשו עם האדם' (ליקו'מ תנינא ק'א), אזי

נעלם כביכול כבודו ית' מלא כל הארץ... נופלים לספיקות והרהורים... בלי 'חיות'... בלי 'אור'... אז ירמיהו הנביא יוצא מירושלים ויושב בצועק 'איכה' איכה נחרב האולם... איכה יעב באפ'... איך יכול לקרות כזה דבר... איך... האם אין כבר מה לעשות... האם כשיצעק 'איכה' יבנה הבית המקדש... למה לא התחיל תיכף להתפלל להשי'ת שיבנה בית המקדש, מה מועיל הצעקה והבכיה על בית המקדש שכבר אין... שכבר נחרב ונשרף כליל...

אין לנו שום עצה - רק לצעוק 'איכה'

אמנם כן - 'פי מלת 'איה' הוא משרש איכה שנוצר שמתוידן לה' ית' שנפלטו כל כך בעונתנו עד שנחרב הבית המקדש ונסתלקו כל השכלים, ואין אתנו ידע עד מה, ואין אנו יודעין שום עצה איך לשוב ולהתקרב אליו ית', כי עבר קציר קלה קיץ ואנחנו לא נושענו, ואין יודעין עתה מה נאמר ומה נדבר ומה נצטדק, רק לצעק איכה כמה פעמים... כמו שאומרים בתשעה באב 'איכה' כמה וכמה פעמים, שהוא עקר כלל הקינות, כי אין אנו יודעין רק לצעק 'איכה' שהיא בחי' איה הנל, היינו שאנו בוכין על נפשונו שנתרחקנו כל כך עד שאין אנו יודעין כלל איכה אנחנו... ואיכה נדרך והעצה לשוב אליו יתברך... (ליקו'מ הלכות גיטין ו' כ"ה).

אכן כאן מונחת התשובה הנחוצה: כל רודפי י-ה-ה רוצים להתקרב אל ה' השינוי י-ה זאת בבין המצרים... בין המצרים זה הומן שאתה מוכרח להתחיל להסתכל אליו... לחפש אותו... מונעים מאתנו מלרחוץ ולשמוע כלי זמר... תעצור... תחלוץ הנעליים... תישב על הארץ... ה-כ-ל כדי שתתחיל להסתכל על אבא שלך... שתתעורר מהעייפות והכבדות שעליך... שתתחיל לשאול 'איכה' נחרב האולם וכו'... עד אן יצעק בשבי וכו'... להתחיל לצעוק 'איכה' - 'איה' כשהמלך נמצא בין המצרים... זה הומן לחפש ולבקש אחר כבודו ית' - לספר לו איך גודל ריחוקך ממנו.

וע' זה אתה עולה בתכלית העליה... אותה זוכה לעלות לבחינת 'איה' שהיא בחי' קדושה העלינה בחי' קדשי הקדשים בחי' שכל הכולל וכו' (שם).

תכלים - כן עם 'הצעקה והבקשה שלך' אתה עולה מהמקום הנמוך שלך ובונה את בית מקדשנו ותפארתנו במהרה בימינו אמן.

מה לי ולימי בין המצרים?

כ'חסיד'ישער וינגערמאן אשר חי עם אור החסידות - אני נתקע מידי שנה בימי בין המצרים... איני מבין איך כל זה משתלב יחד עם שמחה שהיא עבודה תמידית... מה עניינה של בין המצרים ולמה היא באה... עיני כלות והולכות להיות ביום תשעה באב אחר חצות היום, אז כבר רואים את האור שבקצה המנורה... אז זה גם משהו... בקיצור: ימים מוחשים וכבדים אשר איני משיג את תכליתם...

אם כי כמובן אני לא מציג את עצמי כאותו כפרי שראה פעם בחצות הלילה את אורחו הצדיק הבוכה בדמעות שלישי, וכאשר שאלו לפרש הבכיות ענה לו שסיבת הבכיה הוא להחיש פעמי משיחנו ויגאלנו מבין הגוים לארץ ישראל ויאמר לצרותנו די, וכאשר הכפרי סיפר לאשתו סיבת הבכיה ענתה היא ואמרה בנחישות: וכי למה צריך משיח להעלות אותנו לארץ ישראל, עדיף יותר שיקח את הגוים לארץ ישראל וישאיר אותנו כאן על אדמת הגולה עם כל נכסינו פרוטנו וכבשינו...

אני לעומתו כן מבין 'מרגיש' שאני צריך את משיח... שמשיח הוא הפתרון לכל ה'בעיות' שלי... הוא יחזיר אותי לבית החם שלי... לאבי שבשמים... [אזי כמה אני מוחה לזה... לחזור לאבינו זה לא סתם דבר...]. יהיה לי 'טוב' בתורה ויראת שמים... אני כן רוצה ומוחבה שיבוא... א-ב-ל מה שכוואב לי זה - למה אני צריך עכשו להתחיל לבכות מזה התחלה... כאילו לא בכיתי ע'ז שנה שעברה... כאילו עכשו נחרב הבית המקדש... נכון, שיש לנו הרבה צרות... ואני לא מרגיש כ'כ טעם בתפילה ועבודת ה'... אבל למה אני צריך 'להיכנס בתוך הצרה ולבכות ע'ז... למה אני צריך לשפוך מלח על הפצעים הפתוחים שלי... ומי אומר שזה כ'כ מכריע וכל כך חשוב... גם 'סבא שלי כבר כבה על החורבן ו... גם אין לי את הלב של סבא וסבתא שלי שמדי כשנכנס הבין השמשות של בין המצרים - הפסיקו אורח חייהם מללכת - ישבו עם תהילים ואיכה ולא הפסיקו לבכות... אני אין לי את הלב החם הזה... וגם אינני 'מרגיש' צורך לבכות על הצרות והיסורים שאני וכלל ישראל עוברים... האם אני צריך להיכנס לדיכאון שלושה שבועות רצופים מפני שפעם היה בית המקדש ונחרב...

תכלית הבריאה בשביל כבודו ית'

הבה נלמד דבריו המשיבים את הנפש של רביה'ק וננסה להסיק ממנה את המסקנות הנכונות: 'פי שרש כל הבריאה הוא הכבוד, כי כל מה שברא הקדוש ברוך הוא לא בראו אלא לכבודו, כמו שכתוב: 'כל הנקרא בשמי ולכבודי בראתיו' וכו' (ויזמא לח). ומאחר שהכל נברא בשביל כבודו יתברך, נמצא שכבודו יתברך הוא שרש כל הבריאה. ואף על פי שכל אחד אחד, על כל זה בהבריאה יש חלקים, ובכל חלק חלק מהבריאה יש בו בחינת כבוד מיוחד, שהוא שרשו כנל' (ליקו'מ תנינא י"ב). מה שאתה נושם - אתה מקבל חיות 'מהכבוד' המיוחד השייך לנשימה שלך... כל דבר שאתה רק עוסק בו מקבל חיות מהכבוד כי זה שורש הבריאה, בלי זה אין קיום וחיות לשום דבר...

אמנם כשאחד חוטא ח'ו אין לו מאין לקבל חיות... כי 'וכבודי לאחר לא אתן'... אין לו חיות מהכבוד. א'כ מהדין ירק זה ח'י??? הלא אי אפשר בלי חיות מה' ית' - אך... 'כי הם מקבלים מבחינת מאמר סתום - שהוא בראשית מאמר סתום - שהוא כולל כל המאמרות, וכלם מקבלים חיות מונן, והכבוד של המאמר סתום הוא סתום ונעלם בתכלית ההסתרה ומשם הם מקבלים חיות, כי מבחינת הכבוד והמאמרות המתגלים אי אפשר להם לקבל חיות משם בבחינת 'וכבודי לאחר לא אתן' - ודבר זה אי אפשר להבין ואסור להרהר בזה כלל, ועל כן כשאדם נופל ח'ו לבחינת מקומות אלו, דהיינו לבחינת מקומות המטנפים, ונופל לספיקות והרהורים ובבלבולים גדולים, ואזי מתחיל להסתכל על עצמו, ורואה שרחוק מאוד מכבודו ית', ושואל ומבקש 'איה מקום כבודו, מאחר שרואה עצמו שרחוק מכבודו ית', מאחר שנפל למקומות כאלו רחל, וזה עקר

מזל טוב ללידינו
הר"ר שלום גרובר שליט"א
לרגל הולדת בתו למזל"ט
בזכות רביה'ק יוכה למילה לחופה ולמעש"ט.

הקו שיצית בלבכם את אור הצדיק

02.5.808.321

נייעס, שיעורים, סיפורי התקורות, שיחת חברים, ועוד

24 שעות בשבוע

הייליגער רבין נפשי הולדת אהבתיו!

א פונק פון חיות

ומכוון לפי זה מה ששמעתי מאבי מורי ז"ל בשם מוהרנ"ת ז"ל, על אודות אשר נחלש דעתו בראותו כמה פעמים שגם בעסקי נפש נתקיים הכתוב גם כי יזעק ואשווע סתם תפילתי ואמר בזה הלשון:

איך קען מערר נישט קיילן דאס הארץ, נאר ט' באב און בין המצרים ביי די קינות און א גאנץ יאר ביי תפילות חצות כאט"ש קלאגן אויף דעם חורבן (בית המוחין בכלליות ובפרטיות). וואס מאן איז נישט אזוי ווי מען דארף צו זיין.

(מכבי אור שיחות וספרין כ"ז)

מקור חיים

א ווארט אויף די פרשה

עיקר התקווה אל הגאולה על ידי שיתקן משיח הנפשות החלושות

והו בחינות מה שכתוב שמישיח יושב בהיכל קן ציפור, כי עיקר אריכות הגלות מה שמתאחר לבוא עד שיתקן כל הנפשות החלושות הנל' שהם בבחינת אפרוחים או ביצים שזוהו בחינת קן ציפור,

וגם על זה מרמז מה שאוכלים ביצה בסעודת המפסקת להורות שעיקר התקווה אל הגאולה על ידי שיתקן משיח הנפשות החלושות שהם בבחינת ביצים כנל',

ואלו הנפשות כשזוכים לבוא לצדיקי אמת להתחתן בוודאי צריכים שיעבור אליהם יגיעות ויסורים ומרידות הרבה מאד בגוף ונפש וממון כמנה וכמה בחינות שונות, וכמבואר בדברי ז"ל כמה פעמים כמו שכתבו על פסוק הנה לשלום מר לי וכו' בחינת שבת שהוא מעין שלום הבא במרה נצטוו וכו' עיי"ש וכמו שכתבו על מאר רבב"ח פרס ופלא (בסימן יד) בהתורה להמשיך שלום וכו' וע"כ מרומז בביצים הסימן הנל' ראשו אחד כד ואחד חד כי זה עיקר סתירתם שיקו תמיד לישועה כמו שכתוב אותך קויתי כל היום וכו' וכנל'

(לקיטת הלכות הלכות שלח וקנ"ה ט"ז)

תשובה ברוב יועץ
בדרך שאלה ותשובה

להחיות עם רב

הרה"ח ר' שאול סירוטה שליט"א

שאלה:

ב"ה אני לוקח את בני לתפילות שב"ק בבית המדרש, במבט מן הצד אני מבחין בבני גילם העומדים ומתפללים במתיקות כהוגן וכיאות, ואילו ילדי אשר כבר הגיעו לגיל חינוך ומבינים תפילה מהי, אינם עומדים להתפלל כפי המצופה מהם, ונפשי בשאלתי כדת מה לעשות, אם להעיר להם שיתפללו כראוי על מקומם, או להרפות ולא לעמוד עליהם כל כך.

תשובה:

יסוד בחינוך - על פי דרכו:

הנה יסוד גדול בחינוך לימודנו שלמה המלך ע"ה באמרו (משלי כו, ב) - 'חָנֹךְ לְנֶשֶׁךְ עַל פִּי דְרָכּוֹ גַם כִּי יִזְקֶיךָ לֹא יִסּוּר מִמֶּנּוּ' - לכל אחד יש דרך מיוחדת בחינוך, כל אחד ונסיגותיו ומעבריו, ואין איש היודע ומבין את הקשיים ואת המעברים העוברים על זולתו.

לפעמים האב מדמה בנפשו שהוא יודע מנין נובעת הנהגה מסויימת אצל בנו, אמנם כפי המבואר כמה פעמים בדברי רביה"ק ורבי נתן מרחיב בזה בהלכותיו, הרי לא יתכן לדרת לעומק הבנת נפש הזולת - ולענייננו זה נפש הבן, ועל כן הכלל הראשון בחינוך הוא: שאנו רוצים לחנך את ילדנו כפי דרכו וכפי המצופה ממנו לפי מצבו הוא.

והרי בהרבה שאלות של חינוך מתערב שיקולים זרים, וכמו בשאלה זו, האב משווה את בניו ביחס לילדים אחרים בני גילם, ומכך הוא מסיק שאין בניו מתפללים כראוי להם. אמנם זהו טעות איומה בחינוך, כי הגישה הנכונה והראויה הוא לתפוס את הנקודה אשר על ידה אנו יכולים לקדם את הבן כראוי לו לפי דרכו, ולא להתעסק כלל במה שאחרים מתנהגים.

ומלבד שהוא מגרעת בחינוך, הרי זה חסרון נורא בנפש האדם, דבר זה מושך חלילה ענין של קנאה ורע עין רח"ל, שמקנא בחברו ובמה שיש לו, וקנאה מביאה לידי שנאה, ולפעמים האב מאבד את הסבלנות ואת השפיע של אהבה שנשפך עליו על בנו שיתעלה בתורה ועבודה כראוי.

נקודות טובות בחינוך!

ובמקום זה על האב להשקיע למצוא את הנקודה טובה בבנו, איך הוא מתנהג יפה בחלק מסויים של התפילה, ואיך הוא מתאמץ על אף כל הקושי לשיר 'לבה דודי', וכן הלאה על זה הדרך, וכל נקודה קטנה יהיה חשוב

בעיני האב עד למאוד, כי באמת גדלה ושגבה מעלתה עד אין חקר. וכפי שקבלנו מרביה"ק ההוראה הברורה איך להחזיר אדם בתשובה, והוא ע"י שמעוררים בו את הנקודות טובות, וברור שכן הוא אף בחינוך, כי זו היא הדרך היחידה להעלות מקטנות לגדלות, מקטנות המוחין לגדלות המוחין!

וצריך לחדר - אין כאן שום ענין של ויתור או חסרון של שאיפות, זה ענין של צמיחה נכונה ובריאה להשקיע את מיטב החינוך ע"י עין טובה והבטה נכונה על חינוך הבן כראוי לו, ולא לערב שיקולים זרים של ילדים אחרים וכדומה, כי 'זה מעשה שלי וזה מעשה שלך' (מעשה מחכם ותם).

ועל זה נאמר 'סוף מעשה במחשבה תחילה', שעל אף שהיא דרך ארוכה, אך תוצאותיה טובים ומעולים מאוד. כי רק כך יכול האב לאהב את התורה והתפילה על בנו, ורק כך הוא יצליח בעו"ה להכניס בצאצאים שעיקר עבודת התפילה הוא לא לעמוד ולהתפלל כי כך עושה השני וכך צריך לעשות, אלא זו עבודת הלב, וכפי שרביה"ק מבאר בתורה מ"ט שעיקר הנקודה של תפילה הוא שישים כל לבו עליה ולא יתפלל רק מן השפה ולחוץ.

להסביר יקר חשיבות עבודת התפילה

וכאן באה הנקודה הנוספת. שהאב יסביר לבנו מעלת התפילה וחביבותה, לדבר עמו בשפתו למה הולכים לבית הכנסת להתפלל, מה פועלים בזה ומה התכלית ממנה, להרחיב על חלק ההודאה - יש לנו בורא והוא מלכנו ורצונו שנודה לו והוא שמח אתנו בזה, כי הוא רוצה להטיב ולשפיע לנו עוד ועוד, ומאידך הוא מצפה לשמוע בקשתינו, ועל כן כל חיבה ותיבה של התפילה חביבה ויקרה היא עד למאוד, והיא עולה ובוקעת עד כיסא הכבוד ממנו!

להרגיש את החשיבות של תפילת ישראל הקטנים עם הגדולים, וכלשונו של רבי נתן בעלים לתרופה, ששיחה ותפילה אחת של יהודי חשוב ויקר יותר מכל שירת המלאכים! אפשר לצייר לילד מה קורה בשמי מעל בעת שעולה מילה של תפילה ממנו להקב"ה! כל 'אמן' ו'אמן' יהא שמייה רבא. לפעמים לספר לו סיפור נאה על זה עם חיות ונשמה, וגם לקבוע חלק בתפילה בו ישתדל לכוון ולהתפלל במתינות ובחיות. ואף כאשר לפעמים יש מקום להעיר, תהיה ההערה בעין טובה, להזכירו כמה הוא יכול להרויח כאשר יתאמץ לכוון ולהתפלל כראוי.

ואפילו אם לא רואים תיכף תועלת בזה, אך כאשר חוזרים ומחדדים את החשיבות של תפילה באופן של נועם ומתיקות, זה חודר היטב ללב הרוך של הילד, הוא משיג ומבין יקר ערך התפילה, ומעצמו יבין איך עליו להתנהג!

הרה"ק החוזה מלובלין זי"ע

• ט' באב תקע"ה לפ"ק •

הרה"ק המגיד ממעזריטש זי"ע, ולגודל תשוקתו לנסוע אליו הוא יצא לדרך ברגל כאשר בכיסו אין פרוטה לפרטה, טרם בואו אמר המגיד למקורביו: "הנה עומדת להגיע אלי נשמה אשר לא היתה בעולם מימות הנביאים".

אחד מברכותיו המובהקים היה הרה"ק רבי שמעלקא מניקלשבורג זי"ע אשר חיבבו וקירבו מאוד. כל בוקר נוהג היה לענות אמן על ברכותיו באמרו: "על ברכותיו עונים אמן כל הפמליא של מעלה". שם למדו בני הישיבה י"ז שעות מעת לעת.

בהיותו שם קיבל עליו ה'חוזה' לא להסתכל מחוץ לד' אמותיו, קושר היה עיניו במטפחת כדי שלא יוכל לראות אלא מתחת לרגליו, כך התהלך שנתיים וחצי עד שהרבי רבי שמעלקא ציווה עליו לחדול מזה, ושמירת עיניו הוא אשר עמדה לו להיות צופה ורואה מסוף העולם ועד סופו.

עובדא מופלאה מספר זקן אנ"ש הגה"צ רבי יעקב מאיר שעבטער שליט"א מפי מקורות נאמנים: היה זה בעת נישואיו, כאשר ה'חוזה' בא לבסות פני הכלה הוא פנה לאביו ואמר שאין לכלה צורה יהודית, אביו ביקש ממנו בתחוננים שלא יכלים את הכלה, החתן הסכים אך בסיום החתונה הוא ברח מהמקום. ומסופר שאחר זמן היא המירה דתה רח"ל.

ה'חוזה' ברח למקום שאין מכירין אותו, והיה מלוכבש בבגדי כבוד כמו חתן, והשליט סיכב שהודמן לפניו נסיון כנסיונו של יוסף הצדיק, וכל המוחזין הגדולים שהיו לו תמיד - הסתלקו ממנו, הטמטום הלב היה איום ונורא עד שנשכח ממנו לגמרי שהוא איסור.

אמנם רשימה אחת נשאר לו במוחו. בהיותו

אישים, ומעולם לא הלכתי בגדולות ובנפלאות ממני, ליתן הסכמה על ספרים חדשים. אמנם לאהבת האמת אמרתי ענוותנותיה דמור גרמה לי. והנני מן המסכימים להוציא לאור תעלומות חכמה. והנני לא אבוא על הלטותא אשר יעשה כמותה בהרפסה בערך עשרה שנים מיום דלמטה, כי בלא זה ליקום בארור אשר ישיג וכו'. ולהשומע תבוא עליו ברכת טוב". וחזרת: "כה דברי האוהבו הגם שאינני יודעו ומכיר, ומצפה שובתו ובריאותו ושלומו תמיד".

אח"כ הובא לפניו את ה'קוויטלאך' של רבי נתן ורבי נפתלי, בעיניו הצופיות למרחוק התפעל ה'חוזה' מהם מאוד והפליג בשבחם שבח רב.

...

הרה"ק רבי יעקב יצחק הירדע בכינויו 'החוזה מלובלין' זי"ע נולד בשנת תק"ה לאביו הגאון רבי אברהם אליעזר הלוי הורוביץ זצ"ל אשר היה מפורסם כמופלג בתורה ויראה.

מעבר להתמדת לימודיו בראשו החריף, היה כבר בילדותו מרבה בהתבודדות בדכיות לקונו בשדות ויערות מחוץ ליישוב. וכאשר אביו גער בו ושאלו: "אמור נא לי בני מה אתה מבקש בשדות וביערות?" ענה בענוות חן: "מבקש אני את ה' בורא העולם" וכאשר נשאל שוב: "כלום לא ידעת בני כי הקב"ה הוא מלוא כל הארץ כבודו", אם כן גם אנוכי חלק ממלוא כל הארץ" - ענה הנער הצעיר בנימוס - "ואכן את החלק אלקי ממעל אשר בתוכי אנכי מבקש, ואיני מוצאו אלא בשעה שאני מתבודד עם קוני רחוק מן הישוב".

בצעירותו למד אצל הגאון רבי משה צבי מייזלש אב"ד זאלקאוו, שם מילא כריסו בש"ס ופוסקים עד שהיה בקי בהם בעל פה. כעבור כמה שנים נסע לקנות תורה ועבודה אצל

לעמבערג. חורף תקס"ח לפ"ק.

נסיעתו של רביה"ק לעמבערג מלאה רזין עילאין ומלווה בעבודה רבה להשאיר השארתו לדורות עולם. ממקום מושבו הוא שולח את משמשו רבי שמעון לברסלב לשרוף את הספר הקדוש והנורא 'הספר הנשרף', ומאידך נשלח רבי זלמן הקטן לקחת הסכמות מגדולי צדיקי הדור להדפיס את ספרו הקדוש 'ליקוטי מוהר"ן".

בין צדיקי הדור נשלח גם להרה"ק החוזה מלובלין זי"ע, אם כי השליח עצמו הסתפק אם השליחות תועיל, כי ידוע ומפורסם שה'חוזה' מונע עצמו מלידת הסכמות על ספרים.

בדרכו עבר רבי זלמן הקטן דרך ברסלב, וכאשר נשמע לאוני מוהר"נ ורבי נפתלי על דרכו לובלינה, הם שמחו על הזכיה ושלחו עמו 'קוויטל' למסרו ליד הרה"ק החוזה מלובלין זי"ע.

...

לובלין. כ"ו טבת תקס"ח לפ"ק.

רבי זלמן הקטן נדהם כאשר התקבל בחביבות יתירה אצל החוזה, ואף יצא ממנו בהסכמה נלהבת וגדושה, כאשר הוא מעטר את רביה"ק בתוארים גדולים: "הנה יד כתובה אלי באצבע אלקים חרות, אשר שלח אלי חד מן קאמנייא הלא הוא מחותני חביבי וידידי הרב המאור הגדול איש קדוש מופת הדור, נר ישראל פטיש החזק עמוד הימיני מ"ה נחמן נ"י, ליקוטים המלאים לה אמיר מלא וגדוש ביראת אלקים בדברים מושכלים שכל אלקים, ועיניתי בהם על נכון. והנה מאוד ישרו בעיני דברים נכבדים כאלו. ולית דין צריך בושש, כי הדברים מאליהם יעידון ויגידון דבר אמת לאמיתו לפי עניינו ודברי אלקים חיים. והנה האי גברא רבא לא צריך לא לדידי ולא לדכותי, כי מה אני ומה חיי שפל ונבזה חדל

המשך בלשונית הפנימית

הנה בוח בודדעה מרינע ומשמחת לב שבועהש"ת
סבה השנה יחידיו - כלל החסידים מקורבים
החוסים בצילא דאילנא קדישא רביה"ק זי"ע
להתאחד ולשהות בימי הקיבוץ
בראש השנה הבעל"ט

במתחם זה מיוחד בצילו נחיה בעיר הגעגועים אומאן

שם נסע לרוממות הדעת ורחבות המוחין
לדעתנות בארבים בדיקו דברים ואור הצדיק

חסידים • זוארעס • לעכטיג • געשמאק • דערהויבן

א באקומע חסידים סטאנציע, א היימישע עולם • חסידים געשמאק הארציע
דאווענען • חסידים היימישע סעודות און יעניי שבת ויום טוב

עולה על הבכא...

פרטי ההרשמה יתפרסמו אחר תשעה באב בעזהש"ת

סדר

המזל

חסידים
יוגערמאן;
עת דודים
הגיע!

תלמיד מן המניין בישיבתו של הרבי רבי שמעלקא, קנה לעצמו עבודה תמה וישרה שלא יעשה שום תנועה רק אם זה דבר שיגיע ממנו נחת רוח לבורא! ולכן הגם שנשכח ממנו חומר החטא, הוא חיזק את עצמו שלא להימשך אחר החטא על ידי קבלה זו שלא לעשות שום דבר שאין בו נחת רוח להשי"ת!

אחר כך כאשר נסע לרבו, פתח הרבי רבי שמעלקא את הדלת ואמר: "ברוך הבא יוסף הצדיק!"

'החוזה' היה גם תלמידו של הרה"ק הרבי רבי אלימלך מליזענסק זי"ע, וכשבא לליזענסק אמר הרבי רבי אלימלך לתלמידיו: "בואו ונלך לקראת משיח בן יוסף אשר בא לכאן". רבו זה קירבו מאוד וחיבבו חיבה יתרה, מספר פעמים הוא שלח אליו אחדים מתלמידיו לקבל תורה מפיו, עד שהפך להיות ראש חבורת תלמידיו. 'החוזה' מביא כמה פעמים גם מה ששמע ממורו הרה"ק רבי יחיאל מיכל מזלאטשאב זי"ע, וממורו הרה"ק בעל אור פני משה זי"ע.

בשנת תקנ"ד לאחר הפצרות רבות ונשנות של הגה"ק רבי אפרים זלמן מרגליות ועוד מחשובי וטובי העיר, עבר החוזה מלנצוט ללובלין, ועל שמה נקרא 'החוזה מלובלין'.

בעת יושבו בלובלין האיר את העולם כולו באור תורתו וקדושתו, המונים נמשכו. גדולים וצדיקים כמו גם המוני עמך ישראל נמשכו אליו בעבותות אהבה. קדושתו הרבה היתה לשם דבר, וכאשר העיד בן אחותו הרה"ק בעל בני יששכר זי"ע: "עיני ראו ולא זר שהיו העיניים ברשותו. ואף על פי שהיה מסתכל פנים בפנים לא ראה כי אם את הנרצה לעבודת השי"ת, על פי דרכי התורה", ולכן הגיע למדרגות נעלות ורמות עד מאוד.

ה'חוזה' היה כולו אומר שמחה, צדיקי קמאי אמרו שכל המתדפק על דלתות ביתו מתמלא בשמחה, הוא לימד ששמחה אינה תוספת על העיקר, אלא היא העיקר! שמחה היא מקור הברכה בין ברוחניות ובין בגשמיות!

תלמידו הגדול הרה"ק מראפשיץ זי"ע הגדיר את עבודת רבו הק' באמרו: "כאשר היה בא אליו יהודי, היה מיד נוטל את נשמתו, מכבסה ומנקה ומחזירו לו נקיה כביום היוולדו".

שמחת תורה שנת תקע"ה לפ"ק.

השראת השכינה בבית מדרשו של הצדיק, החסידים מקיפים את הבימה בריקודי דביקות, כאשר לפתע נכנס 'החוזה' והתחיל רוקד ומזמר, השמחה השמימית וההתעוררות האלוקית של החסידים עלתה עד לשמים. אכן לא בכדי היתה השמחה עד למעלה ראש, הן זה עתה הסתיימה מלחמת נפוליאון במפלתו, וזה עורר ענין רב אצל צדיקי הדור לפעול קירוב ביאת המשיח.

הן יודע גודל עבודתו של ה'חוזה' להחיש פעמי הגאולה, בכל לילה היה עורך 'תיקון חצות' בדמעות שליש עד כדי התפשטות הגשמיות, וכעת התאחד יחד עם הרה"ק רבי מנחם מענדל מרימינוב והרה"ק המגיד מקוזניץ זי"ע לקרב את הקץ.

אמנם בעקבות הסתלקותו של המגיד מקוזניץ בערב חג הסוכות, נתפרדה החבילה של צדיקי הדור לפעול למען הגאולה, וניתן רשות לשטן להשבית את השמחה כאשר החוזה מלובלין זי"ע הוטל על ערש דוי מיום שמחת תורה ואילך.

תפילות רבות נשפכו עבור חייו, אמנם נגזרה הגזירה ועלתה נשמתו הטהורה לשמי רום ביום ט' באב שנת תקע"ה. וכבוד גדול עשו לו במותו, ונטמן בבית החיים העתיק בלובלין סמוך לקברו של הגה"ק רבי שכנא מלובלין זי"ע רבו של הרמ"א זי"ע.

זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל אמנן!

מקורות: ימי מוהרנ"ת. שיש"ק. נפלאות הרבי. תולדות החוזה.